

SÄHKÖMARKKINALAKI

386/1995

[Sisältää myös muutokset 1018/1995, 332/1998, 138/1999, 466/1999, 623/1999, 444/2003, 1130/2003, 1172/2004, 624/2007, 1326/2007]

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku. Yleiset säännökset

1 § *Lain tavoitteet*

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa edellytykset tehokkaasti toimiville sähkömarkkinoille siten, että kohtuuhintaisen ja riittävän hyvälaatuisen sähkön saanti voidaan turvata. Sen saavuttamisen ensisijaisina keinoina ovat terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen sähkön tuotannossa ja myynnissä sekä kohtuullisten ja tasapuolisten palveluperiaatteiden ylläpito sähköverkkojen toiminnassa.

Sähkömarkkinoilla toimivien yritysten tehtäviin kuuluu huolehtia asiakkaitensa sähkönhankintaan liittyvistä palveluista sekä edistää omassa ja asiakkaitensa toiminnassa sähkön tehokasta ja säästäväistä käyttöä.

2 § *Lain soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan sähkömarkkinoihin, joilla tarkoitetaan sähkön tuotantoa, tuontia, vientiä, siirtoa ja myyntiä.

Tämän lain 2 ja 3 luvun sekä 36 ja 36 a §:n säännöksiä ei sovelleta puolustushallinnon sähköverkkoihin ja voimalaitoksiin. (1172/2004)

Tämän lain verkonhaltijaa koskevia säännöksiä sovelletaan luvanvaraista sähköverkkotoimintaa harjoittavaan yhteisöön tai laitokseen, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa, jollei sähkömarkkinaviranomainen ole päätöksellään vapauttanut verkonhaltijaa luvanvaraisuudesta. (444/2003)

Tämän lain vähittäismyyjää koskevia säännöksiä sovelletaan sähkönmyyjään, joka myy sähköä jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta välittömästi sähkökäyttäjille, jollei jäljempänä toisin säädetä. (444/2003)

3 § *Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sähköverkolla* toisiinsa liitetyistä sähköjohdoista, sähköasemista sekä muista tarvittavista sähkölaitteista ja sähkölaitteistoista muodostettua kokonaisuutta, joka on tarkoitettu sähkön siirtoon tai jakeluun;

2) *jakeluverkolla* sähköverkkoa, jonka nimellisjännite on pienempi kuin 110 kilovolttia;

3) *liittymisjohdolla* yhtä liittyjää varten rakennettua sähköjohtoa, jolla liittyjä liitetään sähköverkkoon ja joka ei ylitä valtakunnan rajaa; (1172/2004)

4) *sähkön tukkumyynnillä* sähkön myyntiä vähittäismyyjille ja suurille sähkön käyttäjille;

5) *sähkön vähittäismyynnillä* sähkön myyntiä jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta välittömästi sähkökäyttäjille;

6) *sähköverkkotoiminnalla* sähköverkon asettamista vastiketta vastaan sähkönsiirtoa ja muita verkon palveluja tarvitsevien käyttöön; sähköverkkotoimintaan kuuluvat myös sellainen sähköverkon suunnittelu, rakentaminen, ylläpito ja käyttö, asiakkaiden sähkölaitteiden liittäminen verkkoon, sähkön mittaus ja muut sellaiset sähkön siirtoon tarvittavat toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sähkönsiirtoa ja muita verkon palveluja varten;

7) *sähkön siirrolla* sähkön kuljettamista sähköverkkossa sähkökaupan osapuolien välillä;

8) *verkonhaltijalla* (sähköverkkoluvan haltijalla) yhteisöä tai laitosta, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa;

9) *jakeluverkonhaltijalla* (jakeluverkkoluvan haltijalla) verkonhaltijaa, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa;

10) *pienimuotoisella sähköntuotannolla* sähköntuotantolaitosta tai usean sähköntuotantolaitoksen muodostamaa kokonaisuutta, jonka teho on enintään kaksi megavoltiampeeria (1326/2007);

11) (kumottu 444/2003)

12) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

13) *sähkömarkkinaviranomaisella* Energiamarkkinavirastoa;

14) *taseselvityksellä* kunkin tunnin aikana toteutuneiden sähkökauppojen selvittämistä, jonka tuloksena saadaan kunkin sähkömarkkinoiden osapuolen sähkötase ja tasepoikkeama; (332/1998)

15) *valtakunnallisella tasevastuulla* vastuuta koko valtakunnan sähkön tuotannon ja käytön tasapainon ylläpidosta kunkin tunnin aikana sekä vastuuta valtakunnallisesta taseselvityksestä; (466/1999)

16) *tasesähköllä* sähköä, jolla valtakunnalliseen tasevastuuseen kuuluvia tehtäviä hoitava yksikkö (tasesähköyksikkö) tasapainottaa sähkömarkkinoiden osapuolen sähkönhankinnan ja sähköntoimituksen yhtä suuriksi; (466/1999) sekä

17) *kuluttajalla* kuluttajansuojalain (38/ 1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa. (466/1999)

2 luku. **Sähköverkkolupa**

4 § *Sähköverkkolupa*

Sähköverkkotoimintaa saa harjoittaa vain sähkömarkkinaviranomaisen antamalla luvalla (sähköverkkolupa). Lupa myönnetään toistaiseksi tai erityisestä syystä määräajaksi. Lupa voidaan myöntää yhteisölle tai laitokselle.

Luvanvaraista ei ole:

1) sähköverkkotoiminta, jossa yhteisön tai laitoksen hallinnassa olevalla sähköverkolla hoidetaan vain kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäistä sähkönjakelua;

2) sähköverkon suunnittelu.

Sähkömarkkinaviranomainen voi yksittäistapauksissa määrääjäksi tai toistaiseksi sallia sähköverkkotoiminnan harjoittamisen ilman sähköverkkolupaa. Edellytyksenä on, että verkonhaltijan sähköverkolla on vähäinen merkitys sähkön siirron kannalta. (1172/2004)

5 § *Sähköverkkoluvan myöntäminen ja luvan edellytykset (1172/2004)*

Sähköverkkolupa myönnetään, jos luvanhakijalla on tekniset, taloudelliset ja organisatoriset edellytykset huolehtia sähköverkkotoiminnastaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttyvät, jos:

1) hakijan organisaatio vastaa sen verkkotoiminnan laajuutta ja luonnetta;

2) hakijalla on palveluksessaan riittävä henkilöstö;

3) hakijalla on palveluksessaan sellainen käytön johtaja sekä, jos hakija suorittaa sähkötöitä, sähkötöiden johtaja, joka täyttää sähköturvallisuuslaissa (410/1996) ja sen nojalla säädetyt kelpoisuusvaatimukset;

4) hakijalla on taloudelliset edellytykset kannattavaan sähköverkkotoimintaan;

5) hakijalla on päätösvalta sähköverkon käyttöön, ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittaviin varoihin; sekä

6) järjestelmävastuuseen määrättävä kantaverkonhaltija on järjestänyt valtakunnallisen tasevastuun hoitamiseen liittyvät toiminnot erillisen toimintayksikönä tai kokonaan omistamansa tytäryhtiön tehtäväksi.

Lupaan voidaan liittää 1 momentin edellytysten kannalta tarpeellisia ehtoja. Lupaa tai luvan ehtoja voidaan muuttaa luvanhaltijan suostumuksella tai muulloinkin, jos muutos on välttämätön toiminnan edellytyksissä tapahtuneiden olennaisten muutosten vuoksi.

Lupaa ei voida siirtää toiselle yhteisölle tai laitokselle.

6 §

Jakeluverkonhaltijan vastuualue

Jakeluverkonhaltijalle annettavassa sähköverkkoluvassa määritetään luvanhaltijalle maantieteellinen vastuualue jakeluverkon osalta.

Luvanhaltija voi sopia toisen luvanhaltijan kanssa vastuualueen muutoksesta. Muutoksesta on ilmoitettava alueen liittyjille ja sähkömarkkinaviranomaiselle. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksessa annettavista tiedoista sekä ilmoitusmenettelystä. (1172/2004)

Myös sähkömarkkinaviranomainen voi painavasta syystä muuttaa vastuualuetta.

Se luvanhaltija, jonka vastuualuetta siirtyy toiselle luvanhaltijalle, on vastuussa alueesta siihen saakka, kunnes siirrosta on asianmukaisesti ilmoitettu sähkömarkkinaviranomaiselle ja alueen liittyjille.

7 §

Sähköverkkoluvan peruuttaminen

Sähkömarkkinaviranomainen voi peruuttaa sähköverkkoluvan:

1) jos luvanhaltija lopettaa sähköverkkotoiminnan;

2) jos luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä; taikka (1172/2004)

3) jos luvanhaltija toistuvasti ja oleellisesti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

8 §

Toimenpiteet sähköverkkoluvan peruuttamisen johdosta

Jos sähköverkkolupa peruutetaan, sähkömarkkinaviranomaisen on tarvittaessa päätettävä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä kyseisen verkkotoiminnan ylläpitämiseksi.

Jollei verkon siirtämisestä toiselle verkonhaltijalle sovita, sähkömarkkinaviranomainen voi päättää siirrosta korvausta vastaan. Korvauksen perusteiden ja määräämisen suhteen on noudatettava, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/77) säädetään lunastuskorvauksesta.

3 luku.

Verkkotoiminnan yleiset velvoitteet ja hinnoitteluperiaatteet

9 §

Kehittämisen- ja liittämismuutokset

Verkonhaltijan tulee ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkooaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin asiakkaiden kohtuullisten tarpeiden mukaisesti ja turvata osaltaan riittävän hyvälaatuisen sähkön saanti asiakkaille (verkon kehittämismuutokset).

Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkökäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan (liittämisvelvollisuus). Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla tasapuolisia sekä syrjimättömiä ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden vaatimat ehdot. Verkonhaltijan tulee julkaista liittämistä koskevat tekniset vaatimukset. Verkonhaltijan tulee antaa liittyjälle tämän pyynnöstä kattava ja riittävän yksityiskohtainen arvio liittämiskustannuksista. (1130/2003)

Jakeluverkonhaltijalla on oltava julkiset yleiset sopimusehdot (liittymisehdot) sellaisille enintään 20 kilovoltin nimellisjännitteellä sähköverkkoon liittyville asiakkaille, jotka eivät ole sähkön tuotantolaitoksia. (466/1999)

10 § *Siirtovelvollisuus*

Verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkön siirtopalveluja niitä tarvitseville verkonsa siirtokyvyn rajoissa (siirtovelvollisuus).

Verkonhaltijan on järjestettävä toimitetun sähkön mittausta asianmukaisella tavalla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Asiakkaan tulee maksaa verkkonhaltijalle aiheuttamansa kohtuulliset mittauskustannukset. (444/2003)

11 § *Sähkön siirtoa koskeva ilmoitusvelvollisuus*

Ministeriön asetuksella voidaan säätää, että sähkön siirtoa koskevista pyynnöistä, neuvotteluiden aloittamisesta ja niiden tuloksista on ilmoitettava sähkömarkkinaviranomaiselle ja kansainvälisille järjestöille, jos Suomen kansainväliset sopimusvelvoitteet sitä edellyttävät. (1172/2004)

12 § *Verkkopalvelujen myyntiehtojen ja tunnuslukujen julkaiseminen*

Verkonhaltijan tulee julkaista verkkopalvelujensa yleiset myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet.

Verkonhaltijan tulee ilmoittaa sähkömarkkinaviranomaiselle verkkopalvelujensa voimassa olevat myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksessa annettavista tiedoista sekä ilmoitusmenettelystä. (1172/2004)

Verkonhaltijan tulee julkaista verkkopalvelujensa hintatasoa sekä verkkotoiminnan tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tunnuslukuja julkaisemisvelvollisuus koskee, mitä kaavoja ja ohjeita tunnuslukuja laskettaessa noudatetaan sekä miten tunnusluvut julkaistaan. (1172/2004)

13 §

Jakeluverkonhaltijan laskussa ilmoitettavat tiedot

Jakeluverkonhaltijan tulee esittää laskutuksessa asiakkaalleen erittely siitä, miten verkkopalvelun hinta muodostuu. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä tietoja sähkön siirtoa koskevaan laskuun tulee sisällyttää. (1172/2004)

14 §

Verkkopalvelujen myyntiehtoja ja hinnoittelua koskevat yleiset säännökset

Verkkopalvelujen myyntihintojen ja -ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille. Niistä saa poiketa vain erityisistä syistä.

Verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kohtuullista.

Verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja tai rajauksia. Siinä on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden vaatimat ehdot sekä kustannukset ja hyödyt, jotka aiheutuvat sähköntuotantolaitoksen liittamisestä verkkoon. (1130/2003)

14 a § (444/2003)

Sähkön tuontia ja vientiä koskevat siirtomaksut

Kantaverkonhaltija perii maan rajan ylittävästä sähkön tuonnista tai viennistä siirtomaksuja, jollei Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista tai kantaverkonhaltijan tekemistä, vastavuoroisiin sähköjärjestelmän toimintavarmuuteen ja tehokkuuteen sekä markkinaedellytyksiin perustuvista sopimuksista taikka muista järjestelyistä muuta johdu.

Siirtomaksujen tulee täyttää 14 §:ssä säädetyt edellytykset.

14 b § (624/2007)

Sähköntuotannon verkkopalvelumaksuja koskevat erityissäännökset

Sähköntuotannon käyttämien verkkopalvelujen hinnoitteluun sovelletaan tämän luvun muiden säännösten estämättä seuraavaa:

1) pienimuotoisen sähköntuotannon sähköverkkoon liittamisestä veloitettavaan maksuun ei saa sisällyttää sähköverkon vahvistamisesta aiheutuvia kustannuksia;

2) jakeluverkossa sähkön tuotannolta veloitettavilla siirtomaksuilla tulee kattaa suhteellisesti pienempi osuus sähköverkon kustannuksista kuin sähkön kulukselta perittävillä siirtomaksuilla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä, joissa säädetään sähköntuotannon siirtomaksuista ja niiden määrittämistä jakeverkos- ja sähköntuotannon siirtomaksuille asetettavista,

siirrettyyn energiamäärään suhteutetuista raja-arvoista, joita jakeluverkonhaltijan on noudatettava.

15 §
Pistehinnoittelu

Verkonhaltijan on osaltaan järjestettävä edellytykset sille, että asiakas voi sopia kaikista verkkopalveluista sen verkonhaltijan kanssa, jonka verkkoon on liittynyt.

Verkonhaltijan on osaltaan järjestettävä edellytykset sille, että asiakas saa asianomaiset maksut suorittamalla oikeuden käyttää liittymispisteestään käsin koko maan sähköverkkoa, ulkomaanyhteyksiä lukuun ottamatta (pistehinnoittelu).

Jakeluverkossa siirtopalvelujen hinta ei saa riippua siitä, missä asiakas maantieteellisesti sijaitsee verkonhaltijan vastuualueella. Jakeluverkonhaltijan toisistaan maantieteellisesti erillään sijaitsevilla vastualueen osilla tulee kuitenkin soveltaa kunkin alueen osalta omia siirtopalvelujen hintoja. Sähkömarkkinaviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen siirtopalvelujen erillisten hintojen soveltamisesta, jos jakeluverkonhaltijan vastualueen osien kustannustasot ja hinnoitteluperusteet eivät poikkea merkittävästi toisistaan. (1172/2004)

Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä pistehinnoittelun periaatteiden soveltamisesta. (1172/2004)

15 a § (444/2003)

Sähkönmyyjän vaihtamiseen liittyviä suoritteita koskevat säännökset

Verkonhaltija ei saa periä erillistä maksua sähkönmyyjän vaihtamiseen liittyvistä rekisteröinti-, taseselvitys- ja muista vastaavista suoritteistaan.

Verkonhaltija ei saa periä erillistä maksua sähkönmyyjän vaihtamisen yhteydessä tapahtuvasta mittalaitteen lukemisesta, jos asiakkaan edellisestä sähkönmyyjän vaihtamisesta on kulunut vähintään yksi vuosi.

15 b § (1172/2004)

Häviöenergian hankinta

Verkonhaltijan on hankittava sähköverkkonsa häviöenergia sekä sähköverkkonsa käyttöä palveleva varavoima avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti.

4 luku
Järjestelmävastuu ja sähkökauppojen selvitys
(332/1998)

16 §

Järjestelmävastuu

Sähkömarkkinaviranomainen määrää sähköverkkoluvassa yhden kantaverkonhaltijan vastaamaan maam-

me sähköjärjestelmän teknisestä toimivuudesta ja käyttövarmuudesta sekä huolehtimaan valtakunnalliseen tasevastuuseen kuuluvista tehtävistä tarkoituksenmukaisella ja sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla (järjestelmävastuu). Järjestelmävastuussa olevan kantaverkonhaltijan tulee ylläpitää ja kehittää järjestelmävastuun piiriin kuuluvia toimintojaan ja palveluitaan sekä ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkoaan ja muita järjestelmävastuun hoitamiseen tarvittavia laitteistojaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin siten, että edellytykset tehokkaasti toimiville sähkömarkkinoille voidaan turvata. (444/2003)

Järjestelmävastuussa oleva kantaverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja sähkön siirtojärjestelmän sekä siihen liitettyjen voimalaitosten ja kuormien käyttämiselle. Ehtoja voidaan soveltaa yksittäistapauksissa sen jälkeen, kun sähkömarkkinaviranomainen on päätöksellään vahvistanut ehdot. Vahvistettuja ehtoja voidaan soveltaa muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. (1172/2004)

Järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltijan tulee julkaista sekä ilmoittaa sähkömarkkinaviranomaiselle järjestelmävastuuseen liittyvien palvelujensa voimassa olevat myynti- ja hankintaehdot sekä niiden määräytymisperusteet, myynti- ja hankintahinnat sekä niiden määräytymisperusteet samoin kuin 2 momentissa tarkoitetut ehdot.

Tarkempia säännöksiä järjestelmävastuun toteuttamistavasta ja sisällöstä voidaan antaa ministeriön asetuksella. (1172/2004)

16 a §

Valtakunnallinen tasevastuu

Valtakunnallisen tasevastuun hoitamiseen tarvittavan sähkön hankintaehtojen sekä tasesähkön kauppaehtojen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä sähkömarkkinoiden osapuolille eikä niissä saa olla perusteetomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja tai rajauksia. Niissä on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden vaatimat ehdot.

Tasesähkön hinnoittelun on oltava kohtuullista.

16 b §

Tasevastuu

Sähkömarkkinoiden osapuoli on vastuussa siitä, että osapuolen sähköntuotanto ja sähkönhankintasopimukset kattavat osapuolen sähkönkäytön ja -toimitukset kunkin tunnin aikana (tasevastuu).

Tarkempia säännöksiä tasevastuun sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. (1172/2004)

16 c §

Taseselvitys

Verkonhaltija ja muu sähkömarkkinoiden osapuoli ovat velvollisia huolehtimaan taseselvityksestä. (1172/2004)

Taseselvityksen tulee perustua sähkön mittaukseen tai mittauksen ja tyyppikuormituskäyrän yhdistelmään sekä toimituksia koskeviin ilmoituksiin siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Tarkemmat säännökset taseselvityksen sisällöstä ja taseselvityksessä käytettävistä menetelmistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. (1172/2004)

Sen lisäksi, mitä 3 luvussa säädetään verkkopalveluista, on taseselvityspalveluja tarjottava tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin sähkömarkkinoiden osapuolille. Taseselvityspalveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja tai rajoituksia.

16 d §

Tasevastuuta ja taseselvitystä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sähkömarkkinoiden osapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan tasevastuun täyttämisen sekä taseselvityksen edellyttämiä sähkön tuotantoa, käyttöä ja toimituksia koskevia mittaustietoja ja muita tietoja. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä. Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitusmenettelystä. (1172/2004)

16 e § (1172/2004)

Järjestelmävelvoitteisiin liittyvä salassapitovelvollisuus

Tässä luvussa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen samoin näitä tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja koskevaan vaihteluvelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sekä salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 22 ja 23 §:ää sekä 24 §:n 1 momentin 20 kohtaa myös silloin, kun kysymys ei ole asiakirjasta, johon mainittua lakia sen 4 §:n mukaan sovelletaan.

5 luku.

Sähköverkon rakentaminen

17 §

Jakeluverkon rakentaminen

Jakeluverkonhaltijalla on yksinoikeus rakentaa jakeluverkkoa vastuualueellaan.

Muut saavat rakentaa vastuualueelle jakeluverkkoa, jos:

1) kysymyksessä on liittymisjohto, jolla sähkönkäyttöpaikka liitetään vastuualueen jakeluverkonhaltijan sähköverkkoon;

2) kysymyksessä on liittymisjohto, jolla sähköntuotantolaitos liitetään vastuualueen jakeluverkonhaltijan tai muun verkonhaltijan sähköverkkoon;

3) kysymyksessä on kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäinen verkko; tai

4) verkonhaltija antaa toiselle suostumuksen verkon rakentamiseen. (1172/2004)

Edellä 2 momentissa tarkoitettut verkot tulee kohtuullisilla liittämisehdoilla liittää verkonhaltijan verkkoon, jos ne täyttävät verkonhaltijan asettamat kohtuulliset tekniset vaatimukset. Verkonhaltijalla on oikeus periä kohtuullinen korvaus verkon liittämiseksi ja käytöstä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi siten kuin 3 luvussa säädetään. (624/2007)

18 §

Korkeajännitejohtojen rakentaminen

Nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin sähköjohdon rakentamiseen on pyydettävä sähkömarkkinaviranomaisen lupa. Maan rajan ylittävän, nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin johdon rakentamiseen on pyydettävä ministeriön lupa.

Lupaa ei kuitenkaan tarvita kiinteistön sisäisen sähköjohdon rakentamiseen.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähkön siirron turvaamiseksi tarpeellista. Maan rajan ylittävän johdon rakentamisen edellytyksenä on lisäksi, että sen rakentaminen on muutoinkin sähkömarkkinoiden kehityksen ja vastavuoroisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Lupa voidaan liittää luvan edellytysten kannalta tarpeelliseksi katsottavia ehtoja. (444/2003)

Lupa on myönnettävä 3 momentin estämättä liittymisjohdolle, jolla sähkönkäyttöpaikka, sähköntuotantolaitos tai vastuualueen jakeluverkonhaltijan sähköasema liitetään lähimpään nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin sähköverkkoon. (1172/2004)

Luvassa ei määritellä sähköjohdon reittiä. Ennen luvan myöntämistä ei johtoreitille tarvitse olla 20 §:n mukaista aluevarausta tai kunnan suostumusta.

19 §

Rakentamisluvan hakeminen ja ympäristövaikutusten arviointi

Rakentamislupahakemuksessa on esitettävä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyt tiedot ja selvitykset. (1172/2004)

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (468/94) tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus.

Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

20 §

Kunnan asemaa koskevat säännökset

Jos nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin sähköjohto rakennetaan muualle kuin kaavassa tätä varten varatulle alueelle tai jos tällaista aluevarausta ei kaavassa ole, johtoreitille tulee saada kunnan suostumus. Suostumusta ei saa kuitenkaan evätä tai sen myöntämiselle asettaa ehtoja ilman alueiden käytön suunnitteluun tai ympäristönäkökohtiin liittyviä taikka muihin seikkoihin perustuvia päteviä syitä, jos epäamisestä tai ehdoista aiheutuu sähkön siirron turvaamiselle tai hakijalle kohtuutonta haittaa. (138/1999)

Jakeluverkon haltijan on huolehdittava jakeluverkon rakentamista koskevan suunnittelun tiedottamisesta kunnille. Jakeluverkon haltijan on yhdessä vastuualueensa kuntien kanssa muutoinkin huolehdittava riittävän yhteistoiminnan järjestämisestä siten, että kuntien maankäyttöä koskevat näkökohdat tulevat verkon sijoittamisessa huomioon otetuiksi.

6 luku **Sähkön myynti**

21 § (1172/2004) *Toimitusvelvollisuus*

Sähkön vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella, on toimitettava vastuualueella sähköä kohtuulliseen hintaan kuluttajille sekä muille sähkökäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa (*toimitusvelvollisuus*).

Jos 1 momentissa olevaa sähkön vähittäismyyjää ei ole, sovelletaan huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjän velvoitteita sähkön vähittäismyyjään, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien sähkökäyttäjien osalta on kyseisellä vastuualueella suurin.

Sähkön vähittäismyyjällä, jolla on huomattava markkinavoima, tulee olla julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia tai sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja tai rajoituksia.

Sähkömarkkinaviranomainen voi määrätä tässä pykälässä tarkoitetun vähittäismyyjän toimittamaan sähköä 3 momentissa tarkoitetuilla ehdoilla toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille.

22 § (1172/2004) *Vähittäismyyjän myyntiehtojen ilmoittaminen sähkömarkkinaviranomaiselle*

Sähkön vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima, tulee toimittaa 21 §:n 3 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet sähkömarkkinaviranomaiselle ennen niiden käyttöönottamista.

Sähkön vähittäismyyjän tulee ilmoittaa sähkömarkkinaviranomaiselle tai tämän määräämälle yhtei-

sölle sähkön vähittäismyyntiehdot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille sähkökäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.

Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset, mitä vähittäismyyntiehtoihin ja -hintoihin sekä niiden määräytymisperusteisiin liittyviä tietoja sille tulee toimittaa, miten tiedot tulee eritellä sekä miten tiedot tulee toimittaa.

23 § (1172/2004) *Sähkönmyyjän laskussa ilmoitettavat tiedot ja sähkönmyyjän tunnuslukujen julkaiseminen*

Sähkönmyyjän tulee esittää laskutuksessa asiakkaalleen erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä tietoja sähköenergiaa koskevaan laskuun tulee sisällyttää.

Vähittäismyyjien tulee julkaista sähkön keskimääristä hintatasoa kuvaavia tietoja. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa määräyksiä julkaisemisesta noudatettavasta menettelystä.

24 § *Sähkön myynti kiinteistön sisäisen sähköverkon kautta*

Kiinteistönhaltijan on järjestettävä toimitetun sähkön mittaus asianmukaisella tavalla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, jos sähkö myydään sähkökäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta. (444/2003)

6 a luku **Sähkömarkkinoiden sopimuksia koskevat säännökset (466/1999)**

25 § *Luvun soveltamisala ja määritelmät*

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan liittymissopimukseen, sähköverkkosopimukseen ja sähkönmyyntisopimukseen.

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) liittymissopimuksella jakeluverkonhaltijan ja sähkökäyttöpaikan omistajan tai haltijan (liittyjä) välistä sopimusta sähkökäyttöpaikan liittämisestä 9 §:ssä tarkoitettuun jakeluverkkoon; jos liittymissopimus siirretään, siirronsaajaan sovelletaan, mitä liittyjästä säädetään;

2) sähköverkkosopimuksella jakeluverkonhaltijan ja sähkökäyttäjän välistä sopimusta, joka koskee sähkön siirtämistä jakeluverkon kautta ja muuta siihen liittyvää verkkopalvelua; sekä

3) sähkönmyyntisopimuksella vähittäismyyjän ja sähkökäyttäjän välistä sopimusta sähkötoimituksesta sähkökäyttäjälle.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuun sopimukseen sovelletaan luvun säännöksiä vain, jos sopimuksen osapuolena oleva sähkökäyttäjä ostaa sähköä vähittäismyyjältä pääasiassa omaan käyttöönsä.

Tämän luvun vähittäismyyjiä koskevia säännöksiä sovelletaan myös sähkönmyyjään, joka myy sähköä sähkökäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta. (444/2003)

25 a §
Pakottavuus

Tämän luvun säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

Jollei jäljempänä toisin säädetä, sovelletaan tämän luvun säännöksiä muutoin vain, jos muuta ei johdu sopimuksesta, sopijapuolten omaksumasta käytännöstä taikka kauppatavasta tai muusta tavasta, jota on pidettävä sopijapuolia sitovana.

25 b §
Valvonta

Kuluttaja-asiamies valvoo tässä luvussa tarkoitettujen sopimusten ehtojen lainmukaisuutta kuluttajan suojan kannalta.

25 c § (1172/2004)
Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Jakeluverkonhaltijan on annettava ennen liittymissopimuksen tekemistä liittyjälle ja ennen sähköverkko-sopimuksen tekemistä sähkökäyttäjälle tiedot sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista sekä tarjolla olevista sopimuksen sisältöä koskevista vaihtoehtoista, kuten hinnoitteluvaihtoehtoista. Vähittäismyyjän on annettava ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä vastaavat tiedot sähkökäyttäjälle.

Liittyjälle ja sähkökäyttäjälle on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) palveluntarjoajan nimi ja yhteystiedot;
- 2) tarjottu suoritus tai palvelu ja sen laatu sekä liittymissopimuksen kysymyksessä ollessa liittymän toimitusaika;
- 3) sopimuksen mukaiseen suoritukseen tai palveluun liittyvät mahdolliset ylläpitopalvelut;
- 4) menetelmät, joiden kautta liittyjä tai sähkökäyttäjä saa tietoja sopimukseen tai siihen liittyviin ylläpitopalveluihin sovellettavista maksuista;
- 5) sopimuksen voimassaoloaika sekä sopimuksen uusimiseen ja päättämiseen sovellettavat ehdot;
- 6) sovellettavat vahingonkorvaukset ja muut hyvitykset, jos suorituksen tai palvelun laatu ei vastaa sovitua;
- 7) tiedot käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä sekä niiden vireillepanosta.

Sähköverkkosopimusta tai sähkönmyyntisopimusta koskevia tietoja ei tarvitse antaa, jos sopimus tehdään suullisesti eikä sähkökäyttäjä tietoja halua.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut tiedot on kirjattava sovituissa muodossaan sopimukseen tai vahvistusilmoitukseen.

25 d §
Sopimuksen tekeminen

Liittymissopimus on tehtävä kirjallisesti. Jakeluverkonhaltija ei saa vedota ehtoon, jota ei ole merkitty liittymissopimukseen tai josta ei ole muutoin sovittu kirjallisesti.

Sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus on tehtävä kirjallisesti, jos sopijapuoli sitä vaatii.

Toimitusvelvollisuuden piirissä olevalla sähkökäyttäjällä tulee olla mahdollisuus tehdä vähittäismyyjän kanssa sopimus, joka sisältää sähkönmyynnin lisäksi sähkön siirron edellyttämän verkkopalvelun.

Sähkökäyttäjällä tulee olla mahdollisuus tehdä sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus, jossa sähkötoimitus tapahtuu jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta. Kiinteistönhaltijan tulee luovuttaa sähkökäyttäjälle tätä tarkoitusta varten käyttöoikeus kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäiseen sähköverkkoon. Jos sähkökäyttäjä on ostanut sähkönsä kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, tulee sähkökäyttäjän korvata kiinteistönhaltijalle sähkön mittaukseen liittyvistä muutostöistä aiheutuvat kustannukset siirtyessään ostamaan sähkönsä jakeluverkonhaltijan jakeluverkon kautta. (444/2003)

25 e §
Vahvistusilmoitus

Jos sähköverkkosopimusta ei ole tehty kirjallisesti, jakeluverkonhaltijan on lähetettävä sähkökäyttäjälle tiedot tehdystä sopimuksesta sekä siihen sovellettavista hinnoista ja muista ehdoista (vahvistusilmoitus). Vähittäismyyjän on lähetettävä sähkökäyttäjälle vastaava vahvistusilmoitus muutoin kuin kirjallisesti tehdystä sähkönmyyntisopimuksesta. Vahvistusilmoitus on lähetettävä viivytyksettä ja viimeistään kahden viikon kuluttua sopimuksen tekemisestä.

Sopimus katsotaan tehdyksi vahvistusilmoituksen ehdoin, jollei sähkökäyttäjä vahvistusilmoituksessa mainitussa huomautusajassa ilmoita sopijapuolelleen, ettei hän pidä ilmoitusta sopimusta vastaavana. Huomautusajan on oltava vähintään kolme viikkoa vahvistusilmoituksen lähettämisestä.

Sopimuksen tekemisen ja sähkökäyttäjän tekemän ilmoituksen välisenä aikana sovelletaan vahvistusilmoituksen mukaisia sopimusehtoja, jollei muuta näytetä sovitun.

25 f §
Sopimuksen voimassaolo ja päättyminen

Liittymissopimus, sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus voidaan tehdä olemaan voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Toistaiseksi voimassa oleva sopimus päättyy purkamisen tai irtisanomisen johdosta. Määräaikainen sopimus päättyy määräajan umpeuduttua. Jos liittynyt tai sähkönkäyttäjä on kuluttaja, hän saa kuitenkin irtisanoa myös määräaikaisen sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Tämä ei kuitenkaan koske sähkönmyyntisopimusta, joka on toimitusvelvollisuuden ulkopuolella.

Toistaiseksi voimassa olevat sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus päättyvät ilman eri toimenpiteitä, kun kyseistä sähkönkäyttöpaikkaa koskeva liittymissopimus päättyy.

25 g §

Liittymissopimuksen irtisanominen

Jakeluverkonhaltija ei saa irtisanoa liittymissopimusta. Liittynyt ei saa irtisanoa liittymissopimusta, jos kyseistä sähkönkäyttöpaikkaa koskeva muun sähkönkäyttäjän tekemä sähköverkkosopimus tai sähkönmyyntisopimus on voimassa.

Liittymissopimuksen irtisanomisaika ei saa olla yhtä kuukautta pitempi.

Tämän pykälän säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa.

25 h §

Sähköverkkosopimuksen irtisanominen

Jakeluverkonhaltija ei saa irtisanoa kuluttajan sähköverkkosopimusta. Muun sähköverkkosopimuksen jakeluverkonhaltija saa irtisanoa vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia hänen kannaltaan kohtuutonta.

Sähköverkkosopimuksen irtisanomisaika on sähkönkäyttäjälle kaksi viikkoa ja jakeluverkonhaltijalle kolme kuukautta.

Tämän pykälän säännöksistä ei saa poiketa sähkönkäyttäjän vahingoksi.

25 i §

Sähkönmyyntisopimuksen irtisanominen

Vähittäismyyjä ei saa irtisanoa sähkönmyyntisopimusta, kun toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluva sähkönkäyttäjä on kuluttaja. Muun toimitusvelvollisuuden piirissä olevan sähkönmyyntisopimuksen vähittäismyyjä saa irtisanoa vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia hänen kannaltaan kohtuutonta.

Sähkönmyyntisopimuksen irtisanomisaika on sähkönkäyttäjälle kaksi viikkoa ja vähittäismyyjälle kolme kuukautta. Toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan sopimuksen irtisanomisaika on vähittäismyyjälle kaksi viikkoa.

Jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen sähkönmyyntisopimus toimitusvelvollisuuden ulkopuolella kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden

vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen.

Tämän pykälän 1 ja 2 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan sähkönkäyttäjän vahingoksi.

26 §

Sopimusehtojen muuttaminen

Jakeluverkonhaltija saa muuttaa liittymissopimuksen ja sähköverkkosopimuksen ja vähittäismyyjä sähkönmyyntisopimuksen mukaisia hintoja ja muita sopimusehtoja vain:

1) sopimuksessa yksilöidyllä perusteella edellyttään, ettei sopimuksen sisältö olennaisesti muutu; vähittäismyyjä ei kuitenkaan saa muuttaa tällä perusteella toimitusvelvollisuuden ulkopuolella tehtyä määräaikaista sähkönmyyntisopimusta;

2) jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen tai viranomaisen päätökseen, jota jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä ei ole voinut ottaa lukuun sopimusta tehtäessä; tai

3) jos muutokseen on erityistä syytä olosuhteiden olennaisen muuttumisen, vanhentuneiden sopimus- tai hinnoittelujärjestelyjen uudistamisen tai energian säästämiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamisen johdosta; vähittäismyyjä ei kuitenkaan saa näillä perusteilla muuttaa toimitusvelvollisuuden ulkopuolella tehtyä sopimusta.

Jakeluverkonhaltijalla ja vähittäismyyjällä on lisäksi oikeus tehdä sopimusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos jakeluverkonhaltijan vastuualue muuttuu, jakeluverkonhaltijalla on oikeus muuttaa siirtopalvelujen hintaa 15 §:n 3 momentissa säädetyn yhtenäisen hinnoittelun toteuttamiseksi. Yksittäisten asiakkaiden maksuihin merkittäviä muutoksia aiheuttavat hintamuutokset tulee toteuttaa sähkömarkkinaviranomaisen ennen uuden hinnoittelun käyttöönottoa hyväksymän siirtymäajan kuluessa. (1172/2004)

Jakeluverkonhaltijan ja vähittäismyyjän on lähetettävä sopijapuolelleen ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta hinnat tai muut sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Ilmoituksessa on mainittava, onko sopijapuolella oikeus irtisanoa sopimus. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

27 §

Oikeus pidätyä maksusta

Jos liittymää ei ole kytketty jakeluverkonhaltijan viivästyksen vuoksi ajankohtana, jolloin liittymismaksu tai osa siitä sopimuksen mukaan eräännyy maksettavaksi, liittymällä on oikeus pidätyä maksusta, kunnes liittymä on kytketty. Liittymän kytkemisen jälkeen liittymällä on oikeus pidätyä maksamasta sellaista osaa mak-

susta, joka on tarpeen viivästyksen perustuvan korvausvaatimuksen vakuudeksi.

Jos sähkötoimitusta ei ole vähittäismyyjän viivästyksen vuoksi aloitettu sovittuna ajankohtana, sähkökäyttäjällä on velvollinen maksamaan sopimukseen perustuvat maksut vasta siitä lukien, kun sähkötoimitus on aloitettu. Sähkötoimituksen aloittamisen jälkeen sähkökäyttäjällä on oikeus pidettyä maksamasta sel-laista osaa maksusta, joka on tarpeen viivästyksen perustuvan korvausvaatimuksen vakuudeksi.

27 a §

Vakiokorvaus liittymän kytkemisen viivästyessä

Jos liittymän kytkeminen viivästyy, liittyjällä on oikeus vakiokorvaukseen. Sen määrä on kahden ensimmäisen viivästysviikon aikana kultakin alkaneelta viivästysviikolta 5 prosenttia liittymismaksusta ja tämän jälkeen kultakin alkaneelta viivästysviikolta 10 prosenttia liittymismaksusta. Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 30 prosenttia liittymismaksusta. Se on kuitenkin enintään 1 700 euroa. Vakiokorvauksen enimmäismäärää voidaan tarkistaa valtioneuvoston asetuksella rahan arvon muutosta vastaavasti. Vakiokorvausta laskettaessa käytetään perusteena niitä maksuja, joita jakeluverkonhaltija yleisesti liittymisestä perii ilman erityisoloista johtuvia korotuksia. (1172/2004)

Liittyjällä on tämän pykälän estämättä kuitenkin oikeus saada vahingostaan 27 b §:n nojalla vakiokorvauksen ylittävä korvaus.

Jos jakeluverkonhaltijan suoritusta kohtaa 27 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu este, jakeluverkonhaltijalla ei ole velvollisuutta vakiokorvauksen maksamiseen.

27 b §

Vahingonkorvaus viivästyksen vuoksi

Liittyjällä ja sähkökäyttäjällä on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii viivästyksen vuoksi, jollei sopijapuolena oleva jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä on käyttänyt apunaan sopimuksen täyttämiseksi, jakeluverkonhaltija tai vastaavasti vähittäismyyjä vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudestaan vain, jos myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta.

Välillisen vahingon jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä on velvollinen korvaamaan vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puolelleen. Välillisenä vahinkona pidetään:

1) ansion menetystä, joka liittyjälle tai sähkökäyttäjälle aiheutuu viivästyksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;

2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;

3) sähkökäyttöpaikan käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa; ja

4) muuta saman kaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.

27 c §

Virhe

Sähkötoimitus on virheellinen, jos sähkön laatu tai toimitustapa ei vastaa sitä, mitä voidaan katsoa sovittun. Jollei toisin ole sovittu, sähkötoimitus on virheellinen, jos sähkö ei laadultaan vastaa Suomessa noudatettavia standardeja tai jos sähkötoimitus on yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt eikä keskeytystä voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä.

27 d §

Hinnanalennus virheen vuoksi (444/2003)

Sähkökäyttäjällä on oikeus virheen perusteella virhettä vastaavaan hinnanalennukseen. Jos virhe perustuu sähkötoimituksen keskeytykseen, hinnanalennuksen määrä on vähintään kahta viikkoa vastaava osuus vuotuisesta verkkopalvelumaksusta.

27 e §

Vahingonkorvaus virheen vuoksi

Sähkökäyttäjällä on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii virheen vuoksi. Jäljempänä 27 f §:ssä tarkoitettu vähittäismyyjä tai jakeluverkonhaltija on tällöin velvollinen korvaamaan 27 b §:n 3 momentissa tarkoitettun välillisen vahingon vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puolelleen.

27 f § (444/2003)

Vakiokorvaus verkkopalvelun keskeytymisen vuoksi

Sähkökäyttäjällä on oikeus verkkopalvelun yhtäjaksoisen keskeytymisen perusteella vakiokorvaukseen, jos jakeluverkonhaltija tai vähittäismyyjä, joka myy sähköä sähkökäyttäjille kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, ei osoita, että verkkopalvelun keskeytyminen johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottavan huomioon toiminnassaan ja jonka seurauksia hän ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.

Vakiokorvauksen määrä on sähkökäyttäjän vuotuisesta verkkopalvelumaksusta:

1) 10 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 12 tuntia mutta vähemmän kuin 24 tuntia;

2) 25 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 24 tuntia mutta vähemmän kuin 72 tuntia;

3) 50 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 72 tuntia mutta vähemmän kuin 120 tuntia; sekä

4) 100 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 120 tuntia.

Vakiokorvauksen enimmäismäärä verkkopalvelun keskeytymisen johdosta on kuitenkin 700 euroa sähkökäyttäjää kohti. Vakiokorvauksen enimmäismäärää voidaan tarkistaa valtioneuvoston asetuksella rahanarvon muutosta vastaavasti.

Jos sähkökäyttäjälle maksetaan verkkopalvelun keskeytymisen johdosta 2 momentissa tarkoitettu vakiokorvaus, hänellä ei ole oikeutta 27 d §:ssä säädettyyn hinnanalennukseen saman keskeytyksen johdosta.

Tämän pykälän säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa sähkökäyttäjän vahingoksi.

27 g § (444/2003)

Vastuutahot

Sähkökäyttäjällä on aina oikeus esittää virheeseen sekä 27 f §:ssä tarkoitettuun verkkopalvelun keskeytymiseen perustuvat vaatimuksensa jakeluverkonhaltijalle. Vaatimus on esitettävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun sähkökäyttäjä havaitsi virheen tai verkkopalvelun keskeytymisen taikka hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot jakeluverkonhaltijasta.

Jakeluverkonhaltija vastaa virheestä kuluttajalle, jollei jakeluverkonhaltija kohtuullisessa ajassa vaatimuksesta tiedon saatuaan ilmoita kuluttajalle virheestä vastuussa olevaa vähittäismyyjää, joka ottaa vastattavakseen virheestä aiheutuvan vahingonkorvauksen tai hinnanalennuksen.

Jakeluverkonhaltija ja vähittäismyyjä, joka toimittaa sähkön kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, vastaa 27 f §:ssä tarkoitettua verkkopalvelun keskeytymisestä sähkökäyttäjälle. Jakeluverkonhaltija vastaa verkkopalvelun keskeytymisestä verkossaan tämän lisäksi myös sähkökäyttäjälle, joka ostaa sähkön hänen jakeluverkoonsa liittyneen kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta, jollei jakeluverkonhaltija kohtuullisessa ajassa vaatimuksesta tiedon saatuaan ilmoita sähkökäyttäjälle vähittäismyyjää, joka ottaa vastattavakseen verkkopalvelun keskeytymiseen perustuvan vakiokorvauksen.

27 h §

Sähkötoimituksen keskeyttäminen vähittäismyyjästä johtuvasta syystä

Jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähkötoimitusta vähittäismyyjästä johtuvasta syystä ennen kuin jakeluverkonhaltija on ilmoittanut sähkökäyttäjälle sähkötoimituksen keskeyttämisestä ja sen syystä. Jakeluverkonhaltijan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle toimitetaan sähköä vähintään kolmen viikon ajan ilmoituksen lähettämisestä.

Jakeluverkonhaltija ei saa keskeyttää sähkötoimitusta toimitusvelvollisuuden piirissä olevalle sähkön-

käyttäjälle ennen kuin sähkömarkkinaviranomainen on 21 §:n nojalla määrännyt uuden vähittäismyyjän.

Sähkökäyttäjän on korvattava jakeluverkonhaltijalle tässä pykälässä tarkoitettua sähkötoimituksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Jos sähkökäyttäjä ja jakeluverkonhaltija eivät sovi korvauksesta, sähkömarkkinaviranomainen määrää korvauksen suuruuden.

27 i §

Sähkötoimituksen keskeyttäminen sähkökäyttäjistä johtuvasta syystä

Sähkötoimitus voidaan keskeyttää, jos sähkökäyttäjä on olennaisesti laiminlyönyt vähittäismyyjälle tai jakeluverkonhaltijalle tulevien maksujen suorittamisen tai on muutoin olennaisesti rikkonut sopimukseen perustuvia velvoitteitaan. Ennen sähkötoimituksen keskeyttämistä sähkökäyttäjälle on lähetettävä kirjallinen huomautus maksun laiminlyönnistä tai muusta sopimusrikkomuksesta sekä aikaisintaan kahden viikon kuluttua huomautuksen lähettämisestä erillinen katkaisuvaroitus. Sähkötoimituksen saa katkaista aikaisintaan viiden viikon kuluttua siitä, kun maksu on erääntynyt tai muusta sopimusrikkomuksesta on ensimmäisen kerran ilmoitettu sähkökäyttäjälle eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu ajoissa ennen varoitettua katkaisujakohtaa.

Jos maksun laiminlyönti on johtunut sähkökäyttäjän maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa ilman omaa syytään, sähkötoimituksen saa keskeyttää aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua maksun eräpäivästä.

Sähkötoimitusta ei saa maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää vakituisena asuntona käytettävästä rakennuksesta tai sen osasta, jonka lämmitys on riippuvainen sähköstä, lokakuun alun ja huhtikuun lopun välisenä aikana ennen kuin on kulunut neljä kuukautta laiminlyödyn maksun eräpäivästä.

27 j §

Liittymissopimuksen purkaminen

Jakeluverkonhaltijalla on oikeus purkaa liittymissopimus, jos liittyjä on olennaisesti rikkonut liittymissopimukseen perustuvia velvoitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu jakeluverkonhaltijan kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa.

Jakeluverkonhaltijan on lähetettävä sopimuksen purusta sopijapuolelle kirjallinen ilmoitus, jossa on mainittava purkuperuste ja sopimuksen päättymisaika.

27 k § (444/2003)

Jakeluverkonhaltijan oikeus purkaa sähköverkkosopimus ja vähittäismyyjän oikeus purkaa sähkönmyyntisopimus

Jakeluverkonhaltijalla on oikeus purkaa sähköverkkosopimus ja vähittäismyyjällä sähkönmyyntisopimus, jos:

1) sähkönkäyttäjä on olennaisesti rikkonut asianomaiseen sopimukseen perustuvia velvoitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu jakeluverkonhaltijan tai vähittäismyyjän kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa; tai

2) sähköntoimitus sopimuksessa tarkoitettuun sähkönkäyttöpaikkaan on keskeytetty 27 i §:n 1 momentissa säädetyllä perusteella ja keskeytys on jatkunut vähintään yhden kuukauden.

Sähköverkkosopimuksen ja sähkönmyyntisopimuksen saa kuluttajan maksuviivästyksen perusteella purkaa vain 1 momentin 2 kohdassa mainitussa tapauksessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus saadaan purkaa heti, jos sähkönkäyttäjä on syyllistynyt sähkön anastamiseen, myyjän tai jakeluverkonhaltijan vastuulla olevien laitteiden tahalliseen vahingoittamiseen tai myyjän puolelta asetettujen sinettien murtamiseen.

Jakeluverkonhaltijan tai vastaavasti vähittäismyyjän on lähetettävä sopimuksen purusta sopijapuolelleen kirjallinen ilmoitus, jossa on mainittava purkuperuste ja sopimuksen päättymisaika.

Tämän pykälän 1 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan sähkönkäyttäjän vahingoksi.

7 luku.

Toimintojen eriyttäminen

28 § (1172/2004)

Sähköliiketoimintojen eriyttämismuutokset

Sähkömarkkinoilla toimivan yrityksen on eriytettävä sähköverkkotoiminta muista sähköliiketoiminnoista sekä sähköliiketoiminnot muista yrityksen harjoittamista liiketoiminnoista.

Verkonhaltijan on eriytettävä toisistaan seuraavat sähköverkkotoiminnan osatoiminnot:

1) kantaverkkotoiminta ja jakeluverkkotoiminta; sekä

2) jakeluverkkotoiminnat, joita harjoitetaan toisistaan maantieteellisesti erillään sijaitsevilla vastuualueen osilla, jos osilla sovelletaan 15 §:n 3 momentissa tarkoitettuja omia siirtopalvelujen hintoja.

Sähköliiketoimintoja ei kuitenkaan tarvitse eriyttää toisistaan ja muista liiketoiminnoista, jos liiketoiminta on määrältään tai suhteessa yrityksen harjoittamiin muihin liiketoimintoihin verrattuna vähäistä. Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, milloin liiketoiminta on merkitykseltään vähäistä.

29 § (1172/2004)

Eriyttämismuutosten sisältö

Eriyttämällä tarkoitetaan tässä laissa sitä, että eriytettävälle sähköliiketoiminnoille on tilikausittain

laadittava tuloslaskelma ja tase. Tuloslaskelma ja tase, joiden tulee olla yrityksen kirjanpidosta johdettavissa, on laadittava soveltuvin osin kirjanpitolain (1336/1997) säännösten mukaisesti.

30 § (1172/2004)

Kunnallisen laitoksen eriyttäminen

Sähköliiketoimintaa harjoittavan kunnallisen laitoksen sähköliiketoimintoja koskeva kirjanpito tulee tilikausittain eriyttää kunnan muusta kirjanpidosta sekä kunnan muiden laitosten kirjanpidosta. Laitokselle tulee laatia oma tuloslaskelma ja tase.

31 § (1172/2004)

Eriytettyjen tilinpäätösten tarkastaminen

Sähköliiketoimintaa harjoittavan yhteisön sekä kunnan tai valtion laitoksen tilintarkastajien tulee tarkastaa eriytettyjen toimintojen tuloslaskelmat, taseet ja niiden lisätiedot osana yhteisön, kunnan tai laitoksen lakisäätöistä tilintarkastusta.

32 § (1172/2004)

Eriytettyjen tilinpäätösten julkaiseminen

Sähköliiketoimintojen eriytetyt tilinpäätökset tulee julkaista. Tilinpäätökset tulee liittää sähköliiketoimintaa harjoittavan yrityksen tai konsernin taikka kunnan, kuntayhtymän tai valtion laitoksen viralliseen tilinpäätökseen sekä julkaistavaan vuosikertomukseen taikka vuosikertomusta vastaavaan sidosryhmien saataville toimitettuun muuhun julkiseen asiakirjaan.

33 § (1172/2004)

Eriytettyjen tilinpäätösten laatiminen

Liiketapahtumat ja tase-erät tulee kirjata liiketoimintojen tuloslaskelmiin ja taseisiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Yhteiset tulot ja menot sekä tase-erät kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä laskennallisesti eri toiminnoille siten, että aiheuttamisperiaate mahdollisuuksien mukaan toteutuu.

Poistojen tulee eriytyissä tilinpäätöksissä perustua hankintamenoihin. Laadittaessa eriytettyä tilinpäätöstä ensimmäistä kertaa käyttöomaisuuden hankintamenot tulee sisällyttää siihen suunnitelmanmukaisilla poistoilla vähennettyinä.

Valittua eriyttämismenettelyä tulee noudattaa jatkuvasti, jollei sen muuttamiseen ole perusteltua syytä. Muutoksista tulee tehdä selvitys eriytetyn tilinpäätöksen yhteydessä.

34 § (1172/2004)

Eriyttämistä koskevat täydentävät säännökset

Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) perusteista, joiden mukaan tulot ja menot sekä tase-erät kirjataan eri liiketoiminnoille;

2) perusteista, joiden mukaan yksittäistä sähköliiketoimintoa koskevat tulot ja menot sekä tase-erät kirjataan;

3) yhteisten tulojen ja menojen sekä tase-erien kirjaamisesta eri liiketoiminnoille;

4) eriytettyjen tuloslaskelmien ja taseiden sekä verkonhaltijan tuloslaskelman ja taseen kaavasta;

5) eriytettyihin tilinpäätöksiin sekä verkonhaltijan tilinpäätökseen sisällytettävistä lisätiedoista;

6) eriytettyjen tilinpäätösten sekä verkonhaltijan tilinpäätöksen toimittamisesta sähkömarkkinaviranomaiselle.

Eriytettyjen tilinpäätösten yhteydessä tulee julkaista tilinpäätösten laatimisperusteita selventäviä tietoja sekä verkonhaltijan toimintaa kuvaavia tunnuslukuja. Sähkömarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määryksiä siitä, mitä tietoja ja tunnuslukuja julkaisemise-
velvollisuus koskee sekä miten tiedot ja tunnusluvut julkaistaan.

Sähkömarkkinaviranomainen voi perustellusta syystä myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia tämän lain vaatimasta toimintojen eriyttämistävasta, jos sen toteuttaminen lain vaatimusten mukaisesti on kohtuutonta.

34 a § (1172/2004)

Oikeudellisesti eriytetty sähköverkkotoiminta

Jos kantaverkonhaltija tai muu verkonhaltija, jonka 400 voltin sähköverkossa siirretty vuotuinen sähkömäärä on ollut kolmen viimeksi päättyneen kalenterivuoden aikana vähintään 200 gigawattituntia, toimii osana sähköntuotantoa tai sähkömyyntiä harjoittavaa yritystä tai saman osapuolen määräysvallassa olevaa yritysryhmää, tulee verkonhaltijan olla oikeudelliselta muodoltaan, organisaatioltaan ja päätöksenteoltaan riippumaton yrityksen tai yritysryhmän sähköntuotanto- ja sähkömyyntitoiminnoista (oikeudellisesti eriytetty sähköverkkotoiminta).

Määräysvallalla tarkoitetaan 1 momentissa oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä asiaan liittyvät tosiasialliset ja oikeudelliset olosuhteet huomioon ottaen antavat osapuolelle mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä ja sen toimielimissä.

Oikeudellisesti eriytettyä sähköverkkotoimintaa koskeva yritysrakenteen muutos on pantava täytäntöön kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona 1 momentissa tarkoitettu kynnysarvo on täyttynyt.

34 b § (1172/2004)

Oikeudellisesti eriytetyn verkonhaltijan oikeus harjoittaa sähkönhankintaa ja -myyntiä

Oikeudellisesti eriytettyä sähköverkkotoimintaa harjoittava verkonhaltija voi harjoittaa sähkönhankintaa ja -myyntiä, jos toiminnan tarkoituksena on:

1) sähköverkon häviöenergian hankinta;

2) järjestelmävastuuseen kuuluvien tehtävien hoitaminen;

3) siirtorajoitusten hallinta;

4) verkon rakentamista, käyttöä ja kunnossapitoa palvelevien siirrettävien varavoimakoneiden käyttö ja niillä tuotetun sähkön myynti verkkoon;

5) hankkia omakäyttöä sähköä yhteisön toimitiloihin, sähköasemille tai linkkiasemiin taikka muihin näitä vastaaviin yhteisön kohteisiin;

6) jakeluverkonhaltijan sähköntoimitus tähän lakiin perustuvan velvollisuuden nojalla sähkökäyttäjälle tilanteessa, jossa vähittäismyyjän toimitus on keskeytynyt myyjästä aiheutuvasta syystä.

34 c § (1172/2004)

Toiminnalliset eriyttämisvaatimukset

Oikeudellisesti eriytettyä sähköverkkotoimintaa harjoittavan verkonhaltijan, jolla on vähintään 50 000 asiakasta, johtoon kuuluva henkilö ei saa toimia sähkön tuotannosta tai myynnistä vastaavan yrityksen toimitusjohtajana taikka hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen jäsenenä, jos verkonhaltija ja yritys ovat saman osapuolen määräysvallassa.

Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toiminnallisista eriyttämisvaatimuksista, jotka koskevat oikeudellisesti eriytettyä sähköverkkotoimintaa harjoittavaa verkonhaltijaa, jolla on vähintään 100 000 asiakasta. Nämä vaatimukset voivat liittyä:

1) verkonhaltijan johtoon kuuluvien henkilöiden riippumattomuuden varmistamista koskevista työsuhde-
eduista päättämiseen; sekä

2) verkonhaltijan velvollisuuteen laatia ohjelma toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että verkonhaltija toteuttaa tämän lain 3 ja 4 luvussa tarkoitettut velvoitteensa syrjimättömästi.

8 luku.

Sähkön tuotanto, tuonti ja vienti

35 § (1172/2004)

Uutta sähköntuotantokapasiteettia koskeva tarjouskilpailu

Valtioneuvosto voi päättää sähkön riittävyyden turvaamiseksi uutta sähköntuotantokapasiteettia tai kysynnänhallintatoimia koskevan julkisen tarjouskilpailun järjestämisestä. Päätös voidaan tehdä vain siinä tapauksessa, että sähkön tarjonta, suunnitteilla ja rakenteilla olevat sähköntuotantolaitokset ja siirtoyhteydet sekä toteutettavat energiatehokkuutta edistävät kysynnänhallintatoimet huomioon ottaen, ei riitä täyttämään sähkön kysyntää Suomessa eikä sähkön riittävyyttä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Tarjouskilpailun järjestämistä koskevassa päätöksessä määrätään:

1) tarjouspyyntöön sisällytettävät tiedot edellytetyistä sopimusehdoista ja menettelytavat, joita tarjoajien on noudatettava; sekä

2) perusteet, jotka sääntelevät tarjoajien valintaa ja sopimuksen tekemistä.

Päätös tarjouskilpailun järjestämisestä ratkaistaan valtioneuvoston yleisistunnossa. Päätöksen tarjouksen hyväksymisestä tekee ministeriö. Ministeriön tehtävänä on myös tarjouskilpailun täytäntöönpano.

Tarkemmat säännökset tarjouskilpailussa noudatettavasta menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

36 § (1172/2004)

Voimalaitosten rakentamista ja käytöstäpoistamista koskevat ilmoitukset

Voimalaitoksen haltijan tulee ilmoittaa sähkömarkkinaviranomaiselle voimalaitoksen rakentamissuunnitelmasta ja käyttöönottamisesta sekä voimalaitoksen pitkäaikaisesta tai pysyvästä käytöstäpoistamisesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

36 a § (1172/2004)

Voimalaitosten huoltoseisokit

Voimalaitoksen haltijan tulee ilmoittaa sähkömarkkinaviranomaiselle teholtaan vähintään 100 megavoltiampeerin suuruisen erillistä sähköntuotantoa harjoittavan voimalaitoksensa suunnitellusta huoltoseisokista, joka ajoittuu 1.12.—28.2. väliselle ajalle. Ilmoitus on tehtävä vähintään kuusi kuukautta ennen huoltoseisokin suunniteltua alkamisajankohtaa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista sekä ilmoitusmenettelystä.

Sähkömarkkinaviranomainen voi määrätä siirtämään 1 momentissa tarkoitetun voimalaitoksen huoltoseisokin ajankohtaa 1.12.—28.2. välisen ajan ulkopuolelle, jos on perusteltua syytä epäillä, että sähköntarjonta ei riittäisi täyttämään sähköntarjontaa Suomessa huoltoseisokin ilmoitettuna ajankohtana. Päätös huoltoseisokin siirtämisestä on tehtävä vähintään kolme kuukautta ennen huoltoseisokin ilmoitettua alkamisajankohtaa. Siirtoa koskevaa päätöstä ei saa tehdä, jos huoltoseisokin siirtäminen aiheuttaisi vaaran voimalaitoksen teknisestä vikaantumisesta taikka vaarantaisi voimalaitoksen käyttöturvallisuuden. Sähkömarkkinaviranomaisen tulee kuulla Turvatekniikan keskusta ja, jos huoltoseisokki koskee ydinvoimalaitosta, Säteilyturvakeskusta ennen siirtoa koskevan päätöksen tekemistä. Siirtoa koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen ole kieltänyt päätöksen täytäntöönpanoa tai määrännyt sitä keskeytettäväksi.

Sähkömarkkinaviranomainen voi asettaa 2 momentissa tarkoitetun päätöksensä tehosteeksi uhkasakon.

37 § (1172/2004)

Sähkön tuontia ja vientiä koskeva ilmoitusvelvollisuus

Ministeriön asetuksella voidaan säätää, että sähköntuontia ja vientiä koskevista sopimuksista on ilmoitettava ministeriölle. Ilmoituksessa on annettava asetuksessa säädetyt tiedot.

9 luku.

Ohjaus ja valvonta

38 § (1172/2004)

Valvontaviranomaiset ja niiden tehtävät

Lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta kuuluu ministeriölle.

Sähkömarkkinaviranomaisen tehtävänä on valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähköntuonissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1228/2003 noudattamista. Maan rajan ylittävien sähköjohtojen rakentamista sekä sähköntuontia ja vientiä valvoo kuitenkin ministeriö.

Sähkömarkkinaviranomaisen tehtävänä on yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa seurata sähköntarjonnan ja kysynnän tasapainon kehitystä Suomessa.

Sähkömarkkinaviranomaisen tulee julkaista vuosittain valvontaa sekä sähköntarjonnan ja kysynnän tasapainon kehitystä koskevat kertomukset että huolehtia tehtäviinsä liittyvistä kansainvälisistä tiedonantovelvoitteista.

38 a § (1172/2004)

Sähkömarkkinaviranomaisen vahvistamat ehdot ja menetelmät

Sähkömarkkinaviranomaisen tulee päätöksellään vahvistaa verkonhaltijan ja järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltijan noudatettavaksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

1) menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelusta perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana;

2) verkonhaltijan siirtopalvelun ehdot;

3) verkonhaltijan liittämispalvelun ehdot ja menetelmät liittämisestä perittävien maksujen määrittämiseksi;

4) järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi.

Vahvistuspäätöksen tulee perustua 3, 4 ja 6 a luvussa sekä verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähköntuonissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa säädettyihin perusteisiin. Hinnoittelussa noudatettavien menetelmi-

en vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä:

- 1) verkkotoimintaan sitoutuneen pääoman arvostusperiaatteista;
- 2) verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän tuoton määrittämistavasta;
- 3) verkkotoiminnan tuloksen määrittämistavasta sekä sen edellyttämästä tuloslaskelman ja taseen oikaisusta;
- 4) verkkotoiminnan tehostamiseen kannustavasta tavoitteesta ja sen määrittämistavasta sekä menetelmästä, jolla tehostamistavoitetta sovelletaan hinnoittelussa;
- 5) hinnoittelurakenteen määrittämistavasta, jos määrittämistapa on tarpeen verkkoon pääsyn toteuttamiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen täytäntöön panemiseksi taikka jos määrittämistapa liittyy järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen hinnoitteluun.

Vahvistuspäätös, jota sovelletaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin menetelmiin, on voimassa neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan. Jos verkonhaltija on aloittanut toimintansa muihin verkonhaltijoihin sovellettavan valvontajakson ollessa kesken, on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vahvistuspäätös kuitenkin voimassa tämän valvontajakson loppuun. Muut 1 momentissa tarkoitettut päätökset ovat voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn määräajan.

38 b § (1172/2004)

Sähkömarkkinaviranomaisen vahvistuspäätöksen muuttaminen

Sähkömarkkinaviranomainen voi muuttaa 38 a §:n 1 momentissa tarkoitettua vahvistuspäätöstä antamallaan uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille verkonhaltijan tai järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltijan hakemuksesta tai sähkömarkkinaviranomaisen omasta aloitteesta. Päätöstä voidaan muuttaa sähkömarkkinaviranomaisen aloitteesta:

- 1) jos päätöksen kohde on antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat vaikuttaneet päätöksen sisältöön;
- 2) jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen tai muutoksenhakutuomioistuimen antamaan ratkaisuun;
- 3) jos muutokseen on painava syy päätöksen antamisen jälkeen tapahtuneen olosuhteiden olennaisen muutoksen taikka vanhentuneiden ehtojen tai hinnoittelujärjestelyjen uudistamisen johdosta; tai
- 4) jos muutos on tarpeen Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen täytäntöön panemiseksi.

38 c § (1172/2004)

Sähkömarkkinaviranomaisen päätös valvontajakson päätyttyä

Sähkömarkkinaviranomaisen tulee 38 a §:ssä tarkoitettua valvontajakson päätyttyä antamallaan päätöksellä velvoittaa verkonhaltija alentamaan pykälän 1

momentin 1 kohdassa tarkoitettujen menetelmien perusteella määritettyjä siirtopalvelumaksujaan kuluvaan valvontajakson aikana sillä määrällä, jolla verkkotoiminnan tuotto on päätyneen valvontajakson kuluessa ylittänyt kohtuullisen tuoton määrän, taikka oikeuttaa verkonhaltija korottamaan siirtopalvelumaksujaan kuluvaan valvontajakson aikana sillä määrällä, jolla verkkotoiminnan tuotto on päätyneen valvontajakson kuluessa alittanut kohtuullisen tuoton määrän. Jos verkkotoiminnan tuotto on ylittänyt valvontajakson kuluessa kohtuullisen tuoton määrän vähintään 5 prosentilla, on alennettavaan määrään lisättävä korko, joka lasketaan koko alennettavalle määrälle vuotuisena korkona päätyneen valvontajakson ajalta 38 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vahvistuspäätöksen mukaisesti määritetyn oman pääoman koron keskiarvon mukaan.

Sähkömarkkinaviranomainen voi painavasta syystä pidentää 1 momentissa tarkoitettua tasoitusjaksoa.

38 d § (1172/2004)

Sähköverkkoliiketoiminnan luovutus ja verkonhaltijoiden sulautuminen valvontajakson ollessa kesken

Jos verkonhaltija luovuttaa sähköverkkoliiketoiminnan toiselle tai sulautuu toiseen toiminnanharjoittajaan 38 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua valvontajakson ollessa kesken, sovelletaan luovutuksen tai fuusion johdosta toiselle siirtynyt verkkotoimintaa koskevaa vahvistuspäätöstä luovutuksensaajaan tai vastaanotettavaan yhteisöön valvontajakson loppuajan. Luovutuksensaaja tai vastaanottava yhteisö vastaa luovuttavan tai sulautuvan verkonhaltijan asiakkaille 38 c §:n mukaisesta siirtopalvelumaksujen palautuksesta myös siltä osin kuin palautus perustuu luovutusta tai sulautumista edeltävään valvontajakson osaan. Luovutuksensaaja tai vastaanottava yhteisö saa vastaavasti edukseen 38 c §:ssä tarkoitettua oikeuden siirtopalvelumaksujen korottamiseen myös siltä osin kuin oikeus perustuu luovuttajan tai sulautuvan verkonhaltijan toimintaan luovutusta tai sulautumista edeltävän valvontajakson osan aikana.

Sähkömarkkinaviranomaisen on annettava luovuttajan ja luovutuksensaajan pyynnöstä erillinen päätös, jossa vahvistetaan 1 momentissa tarkoitettu määrä luovutusajankohtana.

39 § (1172/2004)

Valvontaviranomaisten toimivalta valvonta-asioissa

Jos joku rikkoo tai laiminlyö tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa säädettyjä velvoitteitaan, valvontaviranomaisen on velvoitettava hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitepäätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin virhe tai laiminlyönti tulee korjata. Velvoitepäätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos pa-

lautukseen ei sovelleta 38 c §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Valvontaviranomainen voi asettaa 1 momentissa sekä 38 a—38 c §:ssä tarkoitetun päätöksensä tehos- teeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisessa ja sen tuomitsemisessa maksettavaksi noudatetaan uhkasak- kolaissa (1113/1990) säädettyä menettelyä.

Valvontaviranomaiselle annettavia tietoja koskevan velvoitteen täytäntöönpanosta säädetään jäljempänä erikseen.

39 a § (1172/2004)

Erityissäännökset sähkömarkkinaviranomaiselle tehtävien tutkintapyyntöjen käsittelystä

Sähkömarkkinaviranomaisen on käsiteltävä ver- konhaltijoita koskevat tutkintapyynnöt kahden kuukau- den kuluessa tutkintapyynnön vastaanottamisesta. Säh- kömarkkinaviranomainen voi pidentää käsittelylle asetettua määräaika, jos tutkintapyyntö koskee tehol- taan yli 40 megavolttiampeerin suuruisen voimalaitok- sen liittämistä perittäviä maksuja taikka jos tutkinta- pyynnön käsittely edellyttää lisätietojen hankkimista. Jälkimmäisessä tapauksessa määräaika voidaan piden- tää enintään kahdella kuukaudella, jonka jälkeen mää- rääika voidaan pidentää edelleen tutkintapyynnön tekijän suostumuksella.

40 §

Sähköverkon luvattoman rakentamisen estäminen

Sähkömarkkinaviranomaisella on oikeus määrätä keskeytettäväksi sähköverkon rakentaminen tai kieltää sen käyttö lukuun ottamatta maan rajan ylittävää säh- köjohtoa, jos rakentamistyö on aloitettu tai sähköverk- ko on rakennettu ilman tämän lain mukaista lupaa tai oikeutta.

Ministeriöllä on oikeus määrätä keskeytettäväksi maan rajan ylittävän sähköjohdon rakentaminen tai kieltää sen käyttö, jos rakentaminen on aloitettu tai sähköjohto on rakennettu ilman tämän lain mukaista lupaa. (1172/2004)

41 §

Lain suhde kilpailulainsäädäntöön

Jos sähkömarkkinaviranomaisen käsiteltävänä oleva asia koskee menettelyä, joka saattaa rikkoa kil- pailunrajoituksista annetun lain (480/92) kilpailunrajoi- tuksia koskevia säännöksiä, sähkömarkkinaviranomai- nen voi siirtää asian kilpailunrajoituksia koskevilta osin käsiteltäväksi kilpailunrajoituksista annetun lain mu- kaisesti.

Sähkömarkkinoilla ilmeneviä kilpailunrajoituksia ja niiden vahingollisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös tämän lain ja sen nojalla an- netut säännökset ja määräykset.

Kilpailuviraston tulee julkaista vuosittain kertomus kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) sovelta- misesta sähkömarkkinoilla. Kertomus on toimitettava

Euroopan yhteisöjen komissiolle Suomea sitovien kansainvälisten tiedonantovelvoitteiden mukaisesti. (1172/2004)

42 § (1172/2004)

Tietojen antaminen viranomaisille

Sähköverkkotoimintaa sekä sähkön myyntiä, tuo- tantoa, tuontia tai vientiä harjoittavan henkilön, yhtei- sön tai laitoksen on annettava ministeriölle ja sähkö- markkinaviranomaiselle tässä laissa tarkoitettujen val- vontatehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot. Tämän lisäksi ministeriölle ja sähkömarkkinaviranomaiselle on annettava muiden tässä laissa tarkoitettujen tehtävi- en tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden täyttämi- seksi tarpeellisia tilasto- ja muita tietoja.

Sähkömarkkinaviranomaisen asianomaisella vir- kamiehellä on oikeus tämän lain mukaisen valvontateh- tävän toteuttamiseksi sekä sähkömarkkinaviranomaisen antaman vahvistus- tai velvoitepäätöksen noudattami- sen valvomiseksi toimittaa tarkastus valvottavaa toi- mintaa harjoittavan yhteisön tai laitoksen hallinnassa olevissa tiloissa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Valvottavaa toi- mintaa harjoittavan yhteisön tai laitoksen on vaaditta- essa esitettävä tarkastusta toimittavalle virkamiehelle tarkastusta varten ne asiakirjat ja tietojärjestelmissään olevat tallenteensa sekä järjestettävä pääsy niihin säh- kölaitteisiin ja -laitteistoihin, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus ottaa maksutta jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista sekä tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

Jos joku rikkoo tai laiminlyö tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä velvoittei- taan tietojen antamisesta tai toimittamisesta valvontavi- ranomaiselle, voi valvontaviranomainen velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Val- vontaviranomainen voi asettaa päätöksensä tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisessa ja sen tuomitse- misessa maksettavaksi noudatetaan uhkasakkolaissa säädettyä menettelyä.

43 §

Viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Tämän lain mukaiset ministeriön ja sähkömarkki- naviranomaisen valvonta- ja muut suoritteet ovat mak- sullisia. Maksujen osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään.

10 luku.

Vahingonkorvaus ja rangaistukset

44 § (1172/2004)

Vahingonkorvausvelvollisuus

Joka 9 §:n 2 momentin (liittämisvelvollisuus), 10 §:n 1 momentin (siirtovelvollisuus), 21 §:n 1 momentin

(toimitusvelvollisuus) tai 27 i §:n (sähkötoimituksen keskeyttäminen sähkökäyttäjistä johtuvasta syystä) vastaisella menettelyllä aiheuttaa toiselle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

45 § (1172/2004)

Luvaton sähköverkkotoiminnan harjoittaminen

Joka harjoittaa sähköverkkotoimintaa ilman 4 §:ssä tarkoitettua lupaa taikka rakentaa sähköjohdon ilman 18 §:ssä tarkoitettua lupaa, on tuomittava luvattomasta sähköverkkotoiminnan harjoittamisesta sakkoon, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

46 § (1172/2004)

Voimalaitoksen käyttörikkomus

Joka

1) laiminlyötyään 36 a §:n 1 momentissa säädetyn voimalaitoksen suunniteltua huoltoseisokkia koskevan ilmoitusvelvollisuuden täyttämisen järjestää ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan voimalaitoksen huoltoseisokin tai

2) rikkoo sähkömarkkinaviranomaisen antamaa huoltoseisokin siirtämistä koskevaa päätöstä, on tuomittava voimalaitoksen käyttörikkomuksesta sakkoon.

47 § (1172/2004)

Järjestelmävelvoitteisiin liittyvän salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 16 e §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

11 luku.
Erinäiset säännökset

48 §

Kunnan oikeus harjoittaa sähköliiketoimintaa alueensa ulkopuolella

Kunta tai sen määräämisvallassa oleva yhteisö voi harjoittaa sähköntuotantoa, sähköverkkotoimintaa ja myyntiä myös kunnan alueen ulkopuolella.

49 § (kumottu 623/1999)

50 §

Virka-apu

Poliisin tulee tarvittaessa antaa virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa koskevissa asioissa. Poliisiviranomaisen tulee tarvittaessa antaa apua myös 40 §:ssä tarkoitettujen pakkokeinojen täytäntöönpanossa.

51 § (1172/2004)

Muutoksenhaku

Sähkömarkkinaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sähkömarkkinaviranomaisen tämän lain 16 §:n 2 momentin, 38 a—38 d ja 39 §:n nojalla sekä verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkökaupassa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 7 artiklan nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valituksen käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan hallintolainkäyttölakia. Käsittelyn ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään erikseen.

Ministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen sekä hallinto-oikeuden ja markkinaoikeuden antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Sähkömarkkinaviranomaisella on oikeus hakea valittamalla muutosta tässä laissa tarkoitettuun lupa-asiaa koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen sekä 2 momentissa tarkoitettuun markkinaoikeuden päätökseen, jolla muutoksenhakutuomioistuin on kumonnut sähkömarkkinaviranomaisen päätöksen tai muuttanut sitä.

52 § (1172/2004)

Erityissäännökset sähkömarkkinaviranomaisen päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta

Sähkömarkkinaviranomaisen tämän lain 38 a—38 d ja 39 §:n nojalla antamaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei sähkömarkkinaviranomainen päätöksessään toisin määrää. Päätöstä, joka koskee virheellisesti perityn maksun palauttamista yksittäiselle asiakkaalle, tai päätöstä, joka koskee uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Muutoksenhakutuomioistuimella on lisäksi oikeus antaa määräyksiä päätösten täytäntöönpanosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

53 § (1172/2004)

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

12 luku.
Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

54 § (kumottu 1172/2004)

55 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

osin kuin se ei ole ristiriidassa tämän lain säännösten kanssa, kuitenkin enintään kahden vuoden ajaksi tämän lain voimaantulosta. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi tänä aikana muuttaa päätöstä. Jakeluverkonhaltija ja vähittäisyyjä voivat lain voimaantulon jälkeen soveltaa sopimussuhteissaan päätöksen liitteiden 1 ja 2 mukaisten ehtojen asemesta 9 §:n 3 momentin ja 22 §:n 1 momentin nojalla laatimiaan yleisiä sopimusehtoja.

(623/1999)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999.

(444/2003)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2003.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sähkösopimuksiin. Jos verkkopalvelu on ollut keskeytyneenä tämän lain voimaan tullessa, katsotaan 27 f §:n 2 momentin mukaisen keskeytysajan alkaneen lain voimaantulohetkestä.

Verkkopalvelun keskeytymisen johdosta maksettavan vakiokorvauksen enimmäismäärä on 350 euroa, jos vakiokorvauksen perustana oleva keskeytys on alkanut ennen kuin kaksi vuotta on kulunut lain voimaantulosta.

(1130/2003)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

(1172/2004)

1. Tämä laki tulee voimaan 27 päivänä joulukuuta 2004.

2. Lain 15 §:n 3 momentin säännöstä siirtopalvelujen erillisestä hinnoittelusta sovelletaan jakeluverkonhaltijan maantieteellisesti toisistaan erillään sijaitseviin vastuualueen osiin, jotka on muodostettu lain voimaantulon jälkeen.

3. Lain 15 b §:n säännöstä ei sovelleta ennen lain voimaantuloa tehtyihin määräaikaisiin sopimuksiin.

4. Lain 27 a §:n 1 momenttia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sähkösopimuksiin, jos momentissa tarkoitettu viivästys on tapahtunut lain voimaantulon jälkeen. Lain 44 §:ää sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sähkösopimuksiin.

5. Lain 34 a §:n 1 momenttia sovellettaessa viimeksi päättyneisiin kalenterivuosiin luetaan myös ennen lain voimaantuloa päättyneet kalenterivuodet.

6. Jos 34 a §:n 1 momentissa tarkoitettu kynnysarvo on täyttynyt sähköverkkotoimintaa harjoittavan yrityksen osalta ennen tämän lain voimaantuloa, on 34

a §:n 1 momentin edellyttämät yritysrakenteiden muutokset toteutettava 1 päivään tammikuuta 2007 mennessä.

7. Ensimmäinen 38 a §:ssä tarkoitettu valvontajakso alkaa 1 päivänä tammikuuta 2005. Sähköverkonhaltijan ensimmäinen valvontajakso on pituudeltaan kolme vuotta.

8. Lain 39 a §:n säännöksiä sovelletaan tutkintapyyntöihin, jotka sähkömarkkinaviranomainen on vastaanottanut tämän lain voimaantulon jälkeen.

9. Lain 51 §:n 2 momentin säännöstä sovelletaan sähkömarkkinaviranomaisen lain 39 §:n nojalla antamaan päätökseen, jos päätöstä koskeva asia on tullut vireille lain voimaantulon jälkeen.

10. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 6 §:n 2 momentin, 13 §:n, 16 c §:n 2 momentin, 16 d §:n, 22 §:n 2 momentin, 23 §:n taikka 34 §:n 1 tai 2 momentin nojalla annetut kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset jäävät voimaan siihen saakka, kunnes toimivaltaisen viranomaisen antamat asetukset ja määräykset tulevat voimaan.

11. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

(624/2007)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

(1326/2007)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2008.